

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/291/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

327/2011. (XI. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. május 23-án előterjesztett **panaszát** a 2011. november 16-án - Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a B. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. május 23-án és 24-én postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, melyben a 2011. május 19-én vele szemben történt rendőri intézkedést kifogásolta.

I.

A panaszos a panaszbeadványában előadta, hogy 2011. május 19-én arra ébredt fel a délutáni órákban a barátnője édesapjának az ingatlanában, hogy brutális módon döngetik, ütik, verik a bejárati ajtót. Mivel a lakásban egyedül tartózkodott, felkapott magára egy nadrágot és lement a tetőtéri szobából. Mielőtt leért volna, a helyi rendőrparancsnok belépett a lakásba és azt mondta, „rendőrség, legyen szíves kifáradni”. Amikor a panaszos odaért az ajtóhoz, látta, hogy az ajtó előtt áll a helyi rendőr parancsnok és egy civil ruhás férfi. Majd balra elnézve további két civil ruhás férfit pillantott meg a kis kapuban. A panaszos megkérdezte, hogy mi járatban vannak. Erre a civil ruhás férfi arrogáns sértő hangon azt mondta kérdően, hogy

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

„nem tudja?”. A panaszos erre azt felelte, hogy honnan tudná, most keltették fel úgy, hogy a bejárati ajtót majdnem szétverték. Erre a kapitány azt mondta, hogy akkor már tíz perce próbálták a panaszoszt felébreszteni. Majd a civil ruhás férfi megkérdezte a panaszoszt, hogy van-e a portáján hat darab körbála. A panaszos azt válaszolta, hogy „igen van, miért?”. Ezt követően a civil ruhás férfi arrogáns stílusban megkérdezte tőle, hogy honnan vette azokat. Ekkor a panaszos megkérte a férfit, hogy tartózkodjon ettől a hangnemtől, és ne beszéljen vele így. Erre a férfi közölte, hogy „fogunk mi még másképpen is beszélni!”. A panaszos közölte, hogy elég lett volna, ha szólnak neki, hogy menjen be a rendőrségre, mert kérdezni akarnak tőle valamit. A panaszos ezt követően közölte, hogy mindjárt megy is, de kér tíz percet, hogy felöltözzön. A férfi és társai azt mondták, hogy rendben, ezért a panaszos felment az emeletre, hogy felöltözzön. Ekkor arra lett figyelmes, hogy kicsapódik a bejárati ajtó, valaki mond valamit és elindul felfelé két ember a lépcsőn. Azt mondták érthetetlen beszéddel, hogy valami eljárás alá vonják a panaszoszt, és ott kell lenni nekik, amíg a panaszos elkészül és aztán bekísérik a rendőrségre. A panaszos ezt felháborítónak találta és ezt el is mondta az őrsparancsnoknak, megkérdezte, hogy mi szükség van erre, mert ő nem ilyen viszonyban van a rendőrséggel, hogy őt kísérgetni kelljen. A panaszos azonban nem kapott választ, majd felöltözött és kiment a házból. Addigra már az egész utca kint állt és figyelték az eseményeket. Nagyon kellemetlen volt ez az egész a panaszosnak. Nem azért, mert bűnösnek érezte volna magát, hanem mert a jelenlévők nem tudtak semmit, csak azt látták, hogy rendőrök kísérik el és joggal képzelték, hogy ez az ember biztos valami irgalmatlan nagy bünt követett el, ha a lakására négy rendőr jött el, hogy elővezessék. A kis kapuban álló két férfi nem ment be sem az udvarra, sem a lakásba. Ők beültek a kocsiába és áthajtottak a rendőrségre, ami kb. 100-150 m-re van a lakástól. A civil ruhás férfi és a kapitány bekísérték a panaszoszt a rendőrségre. Az összes szomszéd pedig ezt végig nézte. Borzasztó kellemetlen volt ez a panaszos számára, és mélységesen felháborította.

A rendőrségen azt mondta a panaszosnak a civil ruhás férfi, hogy ki fogják hallgatni. Ekkor kihívta az egyik kollégája, a bennmaradó férfi rögzítette a jegyzőkönyvet. Felvette a panaszos adatait, normális hangnemben, tisztelettudóan, ahogy egy emberhez illik. Majd újra visszament a nyomozást vezető férfi és továbbiakban is arrogáns, sértő módon azt mondta, hogy a panaszos jobban jár, ha bevallja, hogy elhozta a bálákat, mert akkor nem lesz belőle ügy. Mert azt mondta a feljelentő, hogy nem akar belőle problémát, csak kerüljenek vissza hozzá az ellopott bálák. A panaszos ekkor újra felhívta a nyomozó figyelmét arra, hogy legyen szíves ezt a hangnemet megszüntetni vele kapcsolatosan. Erre az volt a válasza, hogy „beszélgethetünk mi másképp is, de lehet, hogy az a maga számára nem lesz jobb”. Majd a kihallgatás során a panaszos szavait végig kiforgatva arra célozgatott, hogy panaszos lopta el a bálákat. A nyomozó megkérdezte, hogy honnan ismerte az illető a panaszos telefonszámát, amivel a bálákat elcserélte. A panaszos erre azt felelte, hogy nem tudja, talán az internetről, tudakozótól. A panaszos közölte, hogy különben is fáradt és nem emlékszik, még gondolkozni sem hagyták. Ekkor a nyomozó azt mondta a jegyzőkönyvvezetőnek, hogy ird bele, hogy „Fáradt vagyok, nem emlékszem semmire”. A panaszos ekkor újra szólt a nyomozónak, hogy ne forgassa ki a szavait. Ekkor a nyomozó arrogánsan folytatta a kihallgatást, mire a panaszos közölte, hogy nem kíván tovább tanúvallomást tenni a nyomozó sértő, cinikus és gyanúsítgató magatartása miatt. A tanúvallomást elolvasta és kiegészítette az észrevételeivel. Igaz, a panaszos nem jelezte a fent leírtakat a tanúvallomásában, mivel nem volt benne biztos, hogy jár el helyesen. Ez után megkérdezte a nyomozót, hogy elmehet-e. A nyomozó azt felelte, hogy nem, mert lefoglalják a bálákat és ezért ki kell menni a panaszos lakására. Majd erre megkérdezte a nyomozótól, hogy mehet-e a saját gépkocsijával, mire azt mondta, hogy nem. Ez után megkérdezte, hogy kötelessége-e a rendőrautóval utazni, amire azt a választ kapta, hogy nem, de tehetnek azért, hogy úgy legyen.

A panaszos az eljárás alatt végig nagyon kellemetlenül érezte magát. A szomszédok előtt biztosan nem tudja tisztára mosni magát, mivel az a hír terjedt el a településen, hogy a panaszost a rendőrök elvezették a barátnőjétől, mert lucernabálát lopott, és azóta folyamatosan kérdezősködnek a környékeliek, hogy mi történt.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A bűnügyi alosztályvezető a 2011. június 15-én kelt jelentésében előadta, hogy 2011. május 19-én szolgálata teljesítése során a B. Városi Rendőrkapitányság ügyeletesétől - K. Zs. r. törzsőrmestertől - telefonon keresztül kapott jelentést arról, hogy egy sértetti bejelentés szerint 6 db körbála lucernát tulajdonítottak el T. település külterületén. A sértett közölte azt is, miszerint a 6 db körbálát felismerte a szomszédjában lévő ingatlanon, ahol a panaszos lakik. Az ügyeletes által történt jelentés alapján beosztottaival, N. B. r. zászlós, valamint K. L. r. zászlós nyomozókkal megkeresték a sértettet, aki az ügyeletes által közölteket személyesen is elmondta. A sértett megmutatta az ingatlanja előtt álló pótkocsin lévő 4 db körbálát, amely abból a 10 db körbálából maradt meg, amelyből 6 db-ot eltulajdonítottak. A sértett megmutatta, hogy a szomszédos ingatlanon van elhelyezve a bejelentésének tárgyát képező 6 db körbála. Mindezt látva, a két nyomozó átment a szomszédos ingatlanhoz, ahol nem találtak otthon senkit. A sértett bejelentése alapján indokolt volt „azonnalosan” végrehajtani rendőrségi intézkedéseket annak érdekében, hogy a panaszost elszámoltassák az ingatlanján lévő 6 db körbála származási helyéről, továbbá szükséges volt intézkedni a 6 db körbála lefoglalásáról. A hely- és személyismerettel rendelkező tiszacsegei őrsparancsnokot az alosztályvezető bevonta az elsődleges rendőri intézkedésekbe, ezáltal L. S. r. alezredes őrsparancsnok, továbbá N. B. r. zászlós, K. L. r. zászlós, és az alosztályvezető intézkedéseket tettek a panaszos felkutatására, akit az őrsparancsnok által ismert tartózkodási helyén találtak meg.

A panaszossal szemben az intézkedés jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése, valamint a 39. § (1) bekezdés b) pontja volt. Ennek alapján a bejelentésben szereplő ingatlan bejárati ajtaján többször kopogtattak, majd a házból kiérkező férfival az alosztályvezető közölte a nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét és felmutatta a szolgálati igazolványát, szolgálati jelvényét.

Az intézkedés megkezdésekor a bejárati ajtó előtt L. S. r. alezredessel volt az alosztályvezető jelen, aki ismerte a panaszost és fordítva. A bejárati ajtó előtt felszólította az alosztályvezető az intézkedéssel érintett személyt, hogy igazolja magát, valamint arról kérdezte meg, hogy van-e az ingatlanján körbála. A panaszos cinikusan azt válaszolta, hogy álmos és megkérdezte, hogy milyen jogon mentek oda a rendőrök, és majd jelezte, hogy ha kipihente magát, akkor válaszol a kérdéseikre. Az alosztályvezető még az ajtóban állva közölte vele, hogy egy bejelentés tárgyában meg kell hallgatniuk, ezért legyen szíves felöltözni és a rendőrségre velük menni. A panaszos ezt követően elindult a lakásba és annyit mondott, hogy felöltözik, a rendőrök várják meg. A panaszos a családi ház emeleti részére ment, amelyet követően közölte az alosztályvezető az őrsparancsnokkal, hogy menjenek fel utána, mivel

tartani lehetett attól, hogy esetlegesen telefonon alibit szerez magának, pontosabban megbeszéli valakivel, hogy a sértett ingatlanjával szomszédos udvaron látott 6 körbála honnan származik. Az összebeszélés megakadályozása érdekében az őrsparancsnokkal - aki egyenruhában volt - felmentek az emeleti részre, ahol a panaszos jelenlétünkben megkezdte a felöltözést. Ezt követően kijöttek az ingatlanról és a két r. zászlóssal innen gyalog elindultak a kb. 100 m-re lévő rendőrsre.

Az alosztályvezető a panaszossal még a családi házban közölte, hogy a bejelentés tisztázása érdekében őt ki kell hallgatniuk. A panaszos ezzel szemben semmilyen észrevételt, panaszt nem tett, azonban a felébresztése kapcsán szóvá tette, hogy ez milyen módszer, amire azt válaszolta neki az alosztályvezető, hogy ez ellen jogában áll panaszt tenni.

2011. május 19-én 17 óra 43 perckor kezdték meg a panaszos tanúkihallgatását a T. Települési Rendőrsön. A kihallgatást követően lefoglalták a körbálákat.

Az ügyben 2011. május 19. napján megindították a nyomozást a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés I. fordulója szerint minősülő lopás vétsége megalapozott gyanúja miatt.

A panaszossal szemben fogatosított intézkedésünk során L. S. r. alezredes egyenruhában teljesített szolgálatot, míg a fent megjelölt két nyomozó és az alosztályvezető is civil ruhában volt. A panaszt gyalog kísérték át a rendőrsre, melynek során semmilyen kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A panaszt szóban kérték arra, hogy az ügy tisztázása végett jelenjen meg a Rendőrsön, melynek ő eleget tett, azonban előzőleg megkérdezte, hogy mehet-e a használatában lévő járművel. Erre a kérdésre azt válaszolta az alosztályvezető, hogy az ügy tisztázása érdekében gyalog menjenek át a Rendőrsre, amelynek ő eleget tett.

A rendőrsön fogatosított tanúkihallgatás után a rendőrségi szolgálati járműve mentek a T. Település, L. F. u.-ban található ingatlanhoz. A panaszt a tanúkihallgatás befejezése után tájékoztatta az alosztályvezető a Rendőrsön arról, hogy el kell menniük az ingatlanhoz és meg kell nézniük az udvaron tárolt 6 db körbálát. A panaszos ezzel kapcsolatban semmilyen észrevételt, panaszt nem tett és a kérésnek megfelelően beült a szolgálati járműbe, amivel elmentek az ingatlanhoz. Ekkor sem került sor semmilyen kényszerítő eszköz alkalmazására. A házkutatáskor és lefoglaláskor a jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos panasszal nem élt. Az intézkedés során előállításra nem került sor.

A panaszos tanúkihallgatására a nyomozás, a büntetőeljárás keretében került sor. A tanúkihallgatáskor feltett kérdéseket megfelelő hangnemben tették fel, azonban a panaszos láthatóan, egyfajta védekezési reakcióként sérelmezte, hogy nála keresik a sértett által keresett 6 db körbálát.

A panaszos kifogásai arra vonatkoztak 2011. május 19-én, hogy miért őt kérdezik, sérelmezte, hogy az általa az ónodi vásáron megismert személytől megvásárolt körbálák eredete kapcsán őt hallgatják ki. A lucerna bálák lefoglalása házkutatás keretében történt meg, mely házkutatásnál jelen volt a panaszos, mint a házkutatást és lefoglalást elszenvedő. Továbbá jelen volt a már említett két r. zászlós is. A lefoglalt bálák jelenleg is lefoglalás hatálya alatt állnak.

2) Az alosztályvezető az ügyészségnek címzett értesítésében 2011. május 19-én arról tájékoztatja az ügyészséget, hogy a Btk. 316. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés I. fordulata alapján minősülő lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen nyomozást rendelt el a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 170. §-a alapján. A nyomozás indításának időpontja: 2011. május 19.; a nyomozás határideje: 2011. július 19.

3) A nyomozás elrendeléséről szóló 2011. május 19-én kelt feljegyzés szerint a feljelentő K. J., a feljelentett ismeretlen tettes. A nyomozás indításának időpontja 2011. május 19., a nyomozás határideje 2011. július 19. Az eljáró szerv a B. Városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya.

4) A lefoglalásról, házkutatásról szóló 2011. május 19-én kelt jegyzőkönyv rögzíti, hogy a T. Település L. F. u-i ingatlan alatt 18 óra 30 perckor kezdődött meg a házkutatás, ennek során jelen volt A. E. alosztályvezető r. alezredes, N. B. r. zászlós, K. L. r. zászlós és a panaszos. Az eljárási cselekmény foganatosítására a Be. 177. §-a alapján halaszthatatlan nyomozási cselekményként került sor. A panaszos felszólításra megmutatta a hátsó kertben elhelyezett 6 db lucernabálát. A lefoglalás eredményre vezetett. A lefoglalt dolgokat a panaszos őrizetében hagyták. A lefoglalás jegyzőkönyv egyúttal átvételi elismervényként is szolgál a lefoglalt dolgok tekintetében. A panaszos a házkutatás, lefoglalás ellen panasszal nem élt. A határozat nélküli lefoglalás, házkutatás ellen panasszal nem élt. Az intézkedés 18 óra 50 percig tartott.

5) K. Zs. r. törzsőrmester 2011. május 19-én kelt hivatalos feljegyzésében előadta, hogy 2011. május 19-én 16 óra 40 perc magasságában S. A. r. őrmester jelentette, hogy hozzá tett bejelentést K. J., miszerint ellopták 6 körbála lucernáját. A fentiekkel kapcsolatban A. E. r. alezredes, N. B. r. zászlós, és K. L. r. zászlós tette meg a szükséges nyomozati cselekményeket. K. J. meghallgatása során elmondta, hogy az eltulajdonított körbálait a panaszos szomszédos ingatlanán vélte felismerni. A panaszossal szemben történő intézkedés során megállapították, hogy az ingatlanán lévő 6 körbála lucerna K. J. tulajdona, melyet elmondása szerint számára ismeretlen személyektől vásárolt. Az eltulajdonított 6 körbálát a feltalálási helyén lefoglalták. A körbálák értéke 36.000 Ft a sértett elmondása alapján. A fentiekkel kapcsolatban rendőri jelentés készült, illetve tanúmeghallgatásokat foganatosítottak.

6) N. B. r. zászlós 2011. május 23-án kelt jelentésében előadta, hogy 2011. május 19-én az ügyeletvezető utasítására jelent meg T. település, T. B. utcában, mivel onnan bálalopásról tettek bejelentést. A helyszínen megjelenve felvette a kapcsolatot a bejelentővel, K. J.-vel, aki elmondta, hogy 2011. május 10-én T. település külterületén Cs. település határában lévő lucernás kaszálóterületen levágta a lucernát, majd azt május 15-én bebáláztatta O. F.-fel. Ezt követően 19-én indult ki a területre, hogy a bebálázott lucernát hazaszállítsa, viszont ekkor vette észre, hogy a 10 db bálából csak 4 db lelhető fel, azaz 6 db-ot ismeretlen tettes eltulajdonított. A földterületen lévő 4 db bálát pótkocsira pakolta és lakására szállította. K. J. elmondta, hogy kertszomszédjában lakó panaszos portáján felismerni vélte a tőle eltulajdonított 6 db körbálát. Elmondása szerint a bála bekötéséhez használt nejlontháló is megegyezik a panaszos telkén található körbálakéval. Elmondása szerint a lopással okozott kár kb. 36-42.000-Ft.

A fentiek alapján a r. zászlós megjelent a T. település, L. F. utca alatti ingatlanánál, de ott senkit nem talált, így a panaszos felkutatása érdekében elment a T. település, R. F. utcában

lévő ingatlanhoz, ahol megtalálta a panaszost. A panaszos az elsődleges meghallgatás során úgy nyilatkozott, hogy az ingatlanon fellelhető körbálákat egy számára ismeretlen személytől vásárolta. Az eljárás tisztázása végett a T. Települési Rendőrőrsön a panaszos tanúkénti kihallgatására került sor, melyet követően - a jelenlétében - az ingatlanon lefoglalták a 6 db körbálát. Az intézkedésről összesen 8 db fényképfelvétel készült.

Megjegyzni még, hogy a K. J.-nél található, illetve a panaszos ingatlanán lefoglalt körbálák kötöző nejlonja nagymértékben hasonlított egymásra.

7) A panaszos a tanúkihallgatásáról 2011. május 19-én kelt jegyzőkönyvben előadta, hogy állattartással foglalkozik, lovai vannak. Adott hónap első csütörtökén, azaz május 5-én volt az ónodi vásáron. Vinni nem vitt semmit a vásárba, csak nézelődni ment. Ott a vásárban összetalálkozott egy számára idegen roma férfival, akit akkor látott először. Ez a férfi éppen birkát akart venni ott az egyik árustól, vagyis a birkákat nézegette. A panaszos mondta neki, hogy neki is van egy kos birkája, amit eladna. Ő kérdezte, hogy nem érdekelné-e a panaszost egy csere, mert lucernabálát tudna érte adni. A panaszos belement a cserébe, ugyanis a lucerna az megfelelő takarmány a lovai számára. Nem cseréltek telefonszámot, csak megadta neki a lakcímét a panaszos, hogy ha érdeklí az üzlet, akkor menjen el és vigye el a bálákat. Így is történt, ezen a héten kedden, 17-én este 21 óra körüli időben felhívta a férfi a panaszost telefonon, hogy lerobbant a kocsijával és menjen a panaszos el érte a sajátjával. El is indult a kisteherautójával, majd T. település külterületén, ahogy Margita felé kell menni, de még mielőtt elérnének a Cs. települési elágazást, az ott lévő "S" kanyarban volt egy platós tehergépkocsival. Egy kisteherautóval volt ott, de hogy annak mi volt a rendszáma, azt nem tudta a panaszos megmondani. A típusát sem, mert nem figyelt erre. A panaszos autójára egyszerre csak 3 db bála fért fel, így kétszer fordult.

Mást a tanú nem kívánt elmondani. A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök felébresztettek, fáradt, nem tudja, hogy ő adta-e meg a telefonszámát ennek a férfinak, vagy hogy ő szerezte meg valahonnan. Bárhonnan meg lehet szerezni a telefonszámát, mert újságban hirdette magát, internetes oldalakon is fent van. A panaszos elmondta még, hogy van egy kisteherautója és, hogy a családtagjai semmit nem tudtak a birka és a 6 db körbála cseréjéről.

III.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésben foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve az 54.§ (1) bekezdésben rögzített emberi méltósághoz való jogát, illetve az 55. § (1) bekezdésben rögzített személyi szabadsághoz való jogát.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni.” Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálására – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B. §-a az irányadó, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.”

Mindezek alapján megállapítható a Testület hatásköre a panaszbeadvány azon részének vizsgálatára is, amiben a panaszos a tanúkihallgatása során tanúsított magatartást, hangnemet kifogásolta. Szintén vizsgálta a Testület a rendőrök intézkedési kötelezettségét, a magánlakásban történt intézkedés jogszerűségét és az intézkedés (bekísérés) foganatosításának a módját is.

2) A rendőrök intézkedési kötelezettsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A rendőrség feladata a rendőri intézkedés megtörténtekor hatályban volt Rtv. 1. §-a értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében – egyebek mellett – általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését.

A rendőrség feladatait tovább részletezi a 2. §, miszerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület továbbá utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése tovább részletezi a fenti szabályt, eszerint a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyen hoznak tudomására.

A rendőri jelentések szerint sértetti bejelentés érkezett a rendőrséghez arról, hogy T. település külterületén a sértett 6 db lucerna körbáláját az ingatlanáról illetéktelen személy vagy személyek jogosulatlanul eltulajdonították, és hogy a sértett a saját báláit felfedezni véli a szomszédos ingatlanon. A bejelentés alapján először az ingatlanon próbálták felvenni a kapcsolatot a tulajdonossal a sértett személyes meghallgatását követően, majd mivel ott nem jártak sikerrel, az őrsparancsnokot bevonva a panaszos ismert tartózkodási helyére mentek, hogy a panaszos telkén lévő bálák tulajdoni helyzetét és eredetét tisztázzák.

A fenti esemény kapcsán a Testület álláspontja szerint az Rtv. fent idézett 1. §-a, 2. §-a és 13. §-a, illetve a Szolgálati Szabályzat 3. §-a alapján fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége az esetleges bűncselekmény és bűnelkövető felderítése érdekében.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök bementek az ingatlanába, amikor felment felöltözni. Előadta, hogy mivel délután otthon aludt, nem volt megfelelő ruházatban ahhoz, hogy átmenjen a meghallgatásra a rendőrségre, ezért kérte a rendőröket, hogy várják meg, amíg felöltözik. A rendőrök először felengedték átöltözni az emeletre, majd ezt követően a panaszos hallotta, hogy kinyílik a bejárati ajtó és két rendőr jelent meg a szobájánál, akik megvárták, hogy felöltözzön.

A magánlakásban intézkedés lehetőségét az Rtv. 39. §-a teremti meg a rendőrség számára. Eszerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)

- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

A rendőri előadás szerint a panaszos, miután közölték vele, hogy egy bejelentés tárgyában meg kell hallgatniuk a rendőrörsön, ezért szíveskedjék felöltözni, elindult a lakásba és annyit mondott, hogy felöltözik, a rendőrök ott várják meg. Ezt követően felment a lakás emeleti részére, ahova a rendőrök utána mentek, mivel tartani lehetett attól, hogy telefonon egyeztet valakivel arról, hogy a birtokában lévő 6 db körbála honnan származik. Az összebeszélés megakadályozása érdekében mentek fel, és várták meg, hogy a panaszos felöltözzön.

A rendőri jelentések az intézkedés jogalapjaként az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontját jelölték meg, azaz bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából intézkedtek az magánlakás területén.

A rendőrök előadásából kitűnik, hogy azért mentek a panaszos után, hogy megakadályozzák az összebeszélést, azaz hogy a panaszos telefonon keresztül valakivel egyeztetve a bálák tulajdoni helyzetét látszólag rendezze és az által esetlegesen elkövetett lopás vagy orgazdaság bűncselekményét ekként leplezze. Amennyiben a panaszos így tett volna, megvalósította volna a bűnpártolásra felbujtás [Btk. 244. § (1) bekezdés b) pont] vagy a hamis tanúzásra felhívás [Btk. 242. § (1) bekezdés] bűncselekményét. A rendőrök azért mentek a panaszos után, hogy ennek lehetőségét kizárják, ezért a Testület álláspontja szerint megfelelő jogalap birtokában jártak el, és léptek be a panaszos ingatlanának területére.

A fentiek alapján a magánlakásban történt intézkedés kapcsán nem állapította meg a Testület a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való jogának sérelmét.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök kimentek érte a tartózkodási helyére és gyalogosan bekísérték a rendőrörsre.

a) A Testület álláspontja szerint, noha a rendőri jelentések nem mondják ki egyértelműen, de a rendőri jelentésekből kitűnik, hogy lényegében a rendőrök a panaszos bekísérésével a panaszos előállítását hajtották végre.

Az Rtv. 33. §-a két indokcsoportot jelöl meg, amikor a rendőrség az előállítás eszközével élhet, az (1) bekezdésben a kötelező előállítási okokat rendezi, amelyek fennállása esetén a rendőrségnek nincs mérlegelési jogköre, kötelező elállítani az érintett személyt. Míg a (2) bekezdésben szabályozott okok fennállása esetén a rendőrség mindig a fennálló körülmények vizsgálata alapján – az Rtv. 15. § -ban meghatározott arányossági követelményre figyelemmel – döntenek az előállítás szükségességéről.

A jelen esetben a panaszost azért állították elő a rendőrök, mert bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, mivel az ő ingatlanán találták meg azokat a lucernabálákat, amelyek összefüggésbe hozhatóak voltak a bejelentésben szereplő lopás bűncselekményével. Mindebből következik, hogy a panaszos előállítását az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjában szabályozott bűncselekménnyel gyanúsíthatóság alapozta meg („A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.”)

A jelen esetben a Testület álláspontja szerint - figyelemmel az ügy összes körülményére - megfelelt az arányosság követelményének, hogy a panaszos előállításával mellett döntöttek az intézkedő rendőrök.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga a „bekísérése” miatt.

Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy tekintettel arra, hogy a rendőrség valójában előállítást fogantatosított, az intézkedés dokumentációját is ennek szabályai szerint kellett volna elkészíteni.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrökkel gyalogosan kellett átmennie a rendőrorásra. A rendőrök miatt ekkor már sok szomszédja kint volt az utcán és a panaszos az egész eljárást, az átkísérést megalázónak érezte, szerinte a szomszédjai most azt gondolják, hogy valami bűnt követett el.

Sem a Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés fogantatosításának helyével, sem a bekísérés módjával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelmet okozza.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy a közterületen fogantatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet. Ugyanakkor jelen esetben sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből nem derül ki az, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára megalázó.

A Testület álláspontja szerint a rendkívül kis távolság, ami a panaszos feltalálási helye, illetve a rendőrorrás között volt (kb 150-200 m) nem indokolta, hogy a panaszos meghallgatás végetti átkísérését esetlegesen rendőrségi gépjárművel fogantatosítsák, ráadásul ez a megoldás a panaszos által kifejtett kifogásokat figyelembe véve ugyanolyan kellemetlen lehetett volna a panaszosra nézve.

A Testület a fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy az intézkedés módja kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.

5) A panaszbeadvány rendőri hangnemre vonatkozó részével kapcsolatban az alábbiakat állapította meg a Testület.

A panaszos kifogásolta, hogy a civil ruhás rendőr az intézkedés és a tanúkihallgatás alatt végig agresszív, arrogáns hangnemben, flegma stílusban beszélt vele, a szavait kiforgatta.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt rögzítik, hogy a panaszos tartózkodási helyén történt intézkedéskor épp a panaszos beszélt cinikus módon és sérelmezte, hogy felbresztették a rendőrök. A rendőrorrson tanúkihallgatást fogantatosító rendőr a panaszossal az eljárás során

végig udvarias, hivatalos hangnemben beszélt. A tanúkihallgatáskor a kérdéseket megfelelő hangnemben tették fel, azonban a panaszos láthatóan, egyfajta védekezési reakcióként sérelmezte, hogy nála keresik a sértett 6 db körbálját.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ban rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó bejelentés kapcsán. A magánlakásban történt intézkedésre megfelelő jogalap birtokában került sor, így ennek kapcsán nem sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való joga. A panaszos bekísérése miatt nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, illetve az emberi méltósághoz való joga. A Testület rendőri hangnem miatt előterjesztett panasz kapcsán az ellentmondó bizonyítékok miatt nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét.

Mindezek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. november 16.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET